



รายงานการประชุม
สภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๒๓

(สมัยสามัญ สมัยที่สอง)

วันพฤหัสบดีที่ ๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๖๖

ฉบับสำนักงานพิมพ์

ครั้งที่ ๑๔ ถึง ครั้งที่ ๒๓ (สมัยสามัญ สมัยที่สอง) พ.ศ. ๒๕๖๖

สารบัญ

๕๘	๒๓/๒๕๗๖ (ลำดับ)	
๓	๕ ๕ ๕	๕๘
๓	๕	๓๖/๒๕๗๖
	(ลำดับ)	
๒	๕	
๓	๕	
๕	๕	๓๕๗๓-
๕	๕	๓๕๗๗-
๕	๕	๓๕๗๘-
	๕	
	๕	๓๕๗๙-
๖	๕	๓๕๘๓-

๒๐
แก คณิต

หน้า	บรรทัด	คำนิยาม	คำถูก
๒๕	๔	Line Breeding	Line Breeding
๔๗๓	๓๒	Defenition	Definition
๒๕๕	๓๕	Liocbb	Liabile
๗๘๕	๔	Queetion	Question
๗๘๗	๓๓	Officiol peper,	Official paper.
๓๐๓๒	๒	Indemity Cet	Indemnity Act
๓๒๗๖	๓๓	fee	fees.
๓๒๘๗	๗	Act proves in ten tion	Act proves intention
๓๔๒๕	๓๐	Private Bill	Private Bill
๓๔๒๖	๓๕	Qvantity	Quantity
๓๗๐๐	๒	การังท ๒๐/๒๔๗๖	การังท ๒๗/๒๔๗๖
๓๗๓๖	๓๓	Majorty	Majority

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร
ครั้งที่ ๒๓/๒๔๗๖ (สามัญ) สมัยที่ ๒
วันพฤหัสบดีที่ ๘ มีนาคม พุทธศักราช ๒๔๗๖
ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม
เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๔๕ นาฬิกา

สมาชิกมาประชุม ๓๓๗ ท่าน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า รายงานการประชุมครั้งที่ ๑๖ ซึ่งกรรมาธิการได้ตรวจแล้ว และได้วางไว้ให้สมาชิกอ่านแล้วนั้น ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านจะได้ถือว่า ที่ประชุมรับรองรายงานนั้นแล้ว

ระเบียบวาระงานที่ยังค้างอยู่ในเรื่องตั้งกรรมาธิการ เพราะฉะนั้น เกรงการจะได้อ่านข้ออีกครั้งหนึ่ง เพื่อจะได้จดลงไป แล้วโปรดแจ้งจำนวนที่ต้องการ ๕ นาย

เดชาธิการสภาฯ (อ่าน) หม่อมเจ้าวรรณไทรภักดิ์ อรรถกร
หัตถวงประดิษฐ์อนุสรณ์ พระตำรวจม้าประพันธ์ น.อ. พระเรียน
วิรัชชพากย์ ร.น. เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิบดี พระตำรวจม้าประพันธ์
พระราชธรรมนิเทศ

กรรมาธิการตรวจคะแนนเสียงมี นายสง่าวง ศรีวิโรจน์ นายมิ่ง

เดาทรณ นายสวัสดิ์ ยุวเรศ พ.ต. หลวงสวัสดิ์ศรีบุทท ว.อ.
 หลวงสวัสดิ์ศรีณรงค์ ว.อ. ส่งบ จุฑาพร ร.น.

กระแนบเลี้ยงดังต่อไปนี้ -

หม่อมเจ้าวรรณไฉยากร วรวรรณ	๓๑๔
หลวงประดิษฐมนูธรรม	๓๑๕
พระสาร์สาธน์ประพันธ์	๓๐๒
พระสาร์สาธน์พดพันธ์	๓๑
เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิบดี	๗๕
น.อ. พระเรียนวิรัชชพากย์ ร.น.	๘๗
พระราชธรรมนิเทศ	๔๔

คงเป็นกรรมาธิการ หม่อมเจ้าวรรณไฉยากร วรวรรณ หลวง
 ประดิษฐมนูธรรม พระสาร์สาธน์ประพันธ์ เจ้าพระยาศรีธรรมมาธิบดี
 น.อ. พระเรียนวิรัชชพากย์ ร.น.

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวคือ ต่อไปนี้ข้าพเจ้าขออนุญาต
 เพิ่มวาระเรื่องกรรมาธิการ ซึ่งประธานกรรมาธิการได้เสนอไว้แต่ก่อน
 นี้ แต่ไม่มีเวลา กรรมาธิการพิจารณาประมวลแห่งพาณิชย์ บรรพ ๕
 ซึ่งสภาฯ นี้ได้ตั้งไป ๘ นาย ประธานกรรมาธิการขอเสนอเพิ่ม หลวง
 ประพนธ์นิติธรรม อีก ๓ นาย ถ้าหากว่าไม่มีท่านผู้ใดคัดค้านจะได้ ถือ
 ว่าที่ประชุมอนุมัติแล้ว

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
 กล่าวว่า ข้าพเจ้าขออนุญาตพูดนอกประเด็นไปนิดหน่อย เกี่ยวกับ
 เรื่องนี้ คือประมวลกฎหมายแพ่งพาณิชย์ บรรพ ๕ เราจะรับหลักการ
 แล้วหรืออย่างไรไม่ทราบ แต่ทว่าเมื่อการประชุมคราวก่อน ประธาน
 กรรมการมีมติว่า การคงได้มาขอ นโยบายในการที่เราจะให้
 ภรรยาจดทะเบียนคนเดียวได้คนหนึ่งหรือหลายคน เพื่อเป็นหลักการ
 ในการร่างต่อไป ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้รับหนังสือของเลขาธิการสภาฯ ว่าเรา
 ได้รับหลักการแล้ว ขอให้แปรญัตติส่งไปยัง ประธาน กรรมการ
 ข้าพเจ้าสงสัยอยู่ว่า การที่ประธานกรรมการมาขอ นโยบายครั้งที่ประ
 ชุม เป็นแต่เพียงว่าเราจะจดทะเบียนภรรยาคนเดียวหรือหลายคนเท่านั้น
 เรื่องที่ส่งไปให้สมาชิก ข้าพเจ้าคิดว่ายังไม่สมบูรณ์ เพราะฉะนั้น
 จึงเป็นปัญหา ว่าเราจะแปรญัตติส่งไปให้กรรมการเป็นการปรึกษา
 เป็นวาระที่ ๒ นั้นได้อย่างไรหรือไม่ ข้าพเจ้ายังสงสัยอยู่

เจ้าพระยาศรีธรรมราชเบค กล่าวว่า ร่างประมวลแพ่งพาณิชย์
 บรรพ ๕ นั้น สภาฯ ในสมัยที่ ๑ ได้รับรองหลักการตามร่างแล้ว
 จึงได้ตั้งกรรมการไปพิจารณา แล้วมาสมัยที่ ๒ ได้ตั้งซ้ำอีก คือ
 ข้าพเจ้าได้รับตั้ง ๒ ครั้ง คือเมื่อครั้งก่อนครั้งหนึ่ง ครั้งนครั้งหนึ่ง แต่
 ในเรื่องที่มาเสนอ นโยบายเรื่องภรรยาคนเดียวหรือหลายคน เพราะ
 หลักการนี้เป็นหลักการใหญ่จึงมาเสนอเพราะฉะนั้น ความจริงได้

รับหลักการไปแล้ว ส่วนที่ข้าพเจ้าขอเพิ่มกรรมการเช่นนั้น โดยเหตุ
ที่มีกรรมการในนั้นหลายคน ซึ่งติดค่าพิเศษ แต่ก็มีกิจธุระ บาง
ที่ขาดประชุมไปบ้าง การงานก็ควรจะได้ประชุมกันที่ขาดองค์ แล้ว
ห้วงประพันธ์ ฯ นวัตกรรมงานคือที่กรมร่างกฎหมาย เป็นผู้ริเริ่มคิด
เพราะฉะนั้นขอเพิ่มอีกคนเดียว

ทำกาารแทนประธานสภา ฯ กล่าวว่ ในเรื่องพระราชบัญญัติ
ที่ค้างมา เรามีข้อบังคับอยู่บทหนึ่งว่า ถ้าสภา ฯ สมัยหนึ่งพิจารณา
ยังไม่เสร็จสิ้น พระราชบัญญัตินั้นต้องตกไป เรื่องนี้เราได้มีบัญชา
ถกกันครั้งหนึ่งแล้ว จนได้มอบให้ข้าพเจ้าไปแก้ไขบังคับใหม่ ใน
เรื่องนี้ว่าต้องปรึกษากันใหม่ ขอให้เข้าใจเป็นรูปนัย เพราะฉะนั้น ยัง
ไม่มีการแปรญัตติอะไร

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
กล่าวว่า ตามที่หนังสือของเลขาธิการที่ส่งไปนั้น ก็เป็นอันว่าตก
ไปเหมือนกัน ข้าพเจ้ายังสงสัยอีก ที่เราตั้ง กรรมการไปพิจารณา
พระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน ตามข้อบังคับเราจะต้อง กำหนดวัน
แปรญัตติ แต่สำหรับวันที่กรรมการจะรายงานมา เราจะกำหนด
วันหรือไม่กำหนดวันก็ได้ เพราะฉะนั้นขอให้ที่ประชุมกำหนดวันสำหรับ
แปรญัตติเท่านั้น

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าวว่ ความประสงค์ไปร่าง
มาใหม่ ต้องมาพิจารณาอีกทีแล้ว ตั้งกรรมาธิการใหม่ จึงจะมี
การแปรญัตติที่หลัง

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
กล่าวว่า สำหรับพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถานที่ว่านี้ คือเรา
ต้องกำหนดวันแปรญัตติ ตามข้อบังคับเราจะต้องกำหนดวันแปรญัตติ
แต่สำหรับวันที่กรรมาธิการจะส่งเข้ามา ปรัชญา จาระที่ ๒ เราจะกำหนด
หรือไม่กำหนดก็ได้ แต่แต่สภา ฯ เพราะฉะนั้นเพื่อสะดวกสำหรับ
สมาชิก สภา ฯ นี้จะต้องกำหนดวันสำหรับแปรญัตติ ว่าเราจะเอาวัน
กันแน่

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าวว่า ข้าพเจ้าขอแนะนำ ๓๐ วันพอ
หรือไม่ในการที่จะส่งแปรญัตติ ในเรื่องพระราชบัญญัติราชบัณฑิตยสถาน
ถ้าไม่มีผู้ใดคัดค้านให้ ถือว่ากำหนดการแปรญัตติส่งไป ๓๐ วัน ตั้งแต่วัน
เป็นต้นไป แค่นั้นขอต่อเรื่องบรรพ ๕

เจ้าพระยาศรีธรรมราชเบศ์ กล่าวว่า อยากจะเรียนถามว่าใน
ร่างนั้นสภา ฯ ได้ตกลงกันในสมัยที่ ๓ แล้ว ได้ตั้งกรรมาธิการไปพิจารณา
แล้ว ต่อมากรรมาธิการพิจารณาก็ทำนองเดียวกับพระราชบัญญัติ
อากรมฤคก ข้าพเจ้าเพิ่งได้รับเป็นตอนหลัง แล้วมาถึงสมัยที่ ๒ ก็ได้
ตั้งข้าพเจ้าซ้ำอีกที ก็แปลว่าหลักการรับแล้ว ให้ข้าพเจ้าไปแก้ร่างของ

สภาฯ ที่ส่งไป เพราะฉะนั้นจะไม่รับหลักการนั้นไม่ได้ ข้าพเจ้าเป็น
กรรมวิธีการของสภาฯ ทั้งในสมัยที่ ๑ และสมัยที่ ๒

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า คือจำได้ว่า เราจะตั้งตงคน
กันใหม่ เรื่องที่ค้างมาจากสมัยก่อน ต้องตั้งตงกันใหม่ จึงได้มอบให้
ข้าพเจ้าไปร่างแก ขอบังคับนั้น ซึ่งได้เสนอไปแล้ว ก็เป็นรูปนเหมือนกัน
เพราะฉะนั้นอนนก็ยังไม่ได้รับหลักการ ก็ต้องรับหลักการกันใหม่

เจ้าพระยาศรีธรรมราชเบศ์ กล่าวว่า ที่สภาฯ นั้นตงมติให้เป็น
กรรมวิธีการในสมัยที่ ๒ นี้ก็ เพราะฉะนั้นหลักการนั้นเสร็จไปแล้ว

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ไม่เสร็จ ตามที่ตกลงเท่ากับ
ว่า ตงกันให้ ร่างกันใหม่มาเสนอสภาฯ สภาฯ จึงจะรับพิจารณาหลักการ
นั้นเท่านั้นเอง

เจ้าพระยาศรีธรรมราชเบศ์ กล่าวว่า คือเป็นเรื่องของ สภาฯ ที่
ตั้งข้าพเจ้าไป ข้าพเจ้าเข้าใจว่าเป็นเรื่องที่เสร็จกันไป

หลวงวิจิตรวาทการ กล่าวว่า มีอะไรเล็กน้อยที่จะขอชี้แจงเกี่ยวกับ
ข้อกับร่างพระราชบัญญัติฉบับที่ตยสทาน เสนอเรื่องอื่นแทรกแซง เพื่อ
ที่จะช่วยให้สมาชิกที่จะเสนอคำแปรญัตติได้ รับความสะดวกอย่างหนึ่ง แล้ว
เพื่อ จะ ช่วย ทางคณะกรรมวิธีการ ให้ได้รับ ความสะดวก อีกอย่าง หนึ่ง
ข้าพเจ้าขอชี้แจงเพิ่มเติมสัก ๒-๓ ข้อ คือในข้อต้นมีตัวหนังสือพิมพ์ผิด
อยู่ในหน้า ๔...

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ถ้าคุณหลวงจะแข็งแรงอย่างไร
แต่ข้าพเจ้าขอให้ ทำคำข^๕แข็งมายังข้าพเจ้า แล้วข้าพเจ้าจะรับส่งไปให้
ท้าวๆ กัน

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ร่างพระราชบัญญัติ^๕ ผื่น

น.อ. พระเรียนวิรัชชพากย์ ร.น. กล่าวว่า ปรากฏว่ารายงาน
บันทึกประกอบร่างพระราชบัญญัติ^๕ ผื่นฉบับกพร่องไม่เรียบร้อยนำลำบาก
ข้าพเจ้าจึงขอให้ ปรีกษาระเบียบวาระต่อไป เพื่อ กรรมาธิการจะได้มี
โอกาสนำร่าง ฉบับใหม่มาเสนอเพื่อ สรุดตกแต่งการพิจารณาในคราวหน้า

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดจะยอมให้ถอนไป
แปลว่ากรรมาธิการ^๕ ข^๕แข็งว่า บันทึกการตรวจร่างพระราชบัญญัติ^๕ นี้ไม่
ละเอียดพอ สมาชิกอ่านไม่เข้าใจ ความจริงข้าพเจ้าก็ไม่ค่อยเข้าใจเหมือน
กัน จะขอไปทำให้ใหม่ เพราะฉะนั้นถ้าท่านผู้ใดไม่คัดค้านในเรื่องที่จะขอ
พิจารณาในวันหลัง...

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
กล่าวว่า สำหรับเรื่องการผื่น^๕นี้ ข้าพเจ้าอยากจะขอถามรัฐบาลสักหน่อย
ได้หรือไม่

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า โอกาสตามยังมีอยู่ ว่าเรื่อง
เดือนกันก่อน ถ้าไม่มีท่านผู้ใดคัดค้านในเรื่องการขอ เดือนแล้ว จะได้
ถือว่าที่ประชุม^๕อนุมัติแล้ว

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
 กล่าวว่า ข้าพเจ้าจำได้ว่า ระเบียบวาระที่ตั้งไปนั้น ได้ส่งไปคู่มือจนจะ
 ได้ในราวสัปดาห์ ๓๐ วันเห็นจะได้ เพราะฉะนั้น สำหรับกรรมาธิการที่ทำ
 เรื่องนี้ ก็น่าจะรู้ว่าจะมีข้อบกพร่องอย่างไรระหว่างนั้น เมื่อกรรมาธิการ
 รัฐบาลจะทราบก็มาบันทึกใหม่เสนอสภาฯ เพื่อได้แจ้งสมาชิกทันในวัน
 ปกติสภาครั้งที่ ๒๓ นี้ เมื่อเรานำระเบียบวาระเรื่อง พระราชบัญญัติ ฟื้นฟู
 แก้ไขเพิ่มเติมเข้ามาสู่สภาฯ แล้ว ทันทีกรรมาธิการกลับมาขอเดือน ที่
 จริงข้าพเจ้าก็รู้สึกเห็นอกทางกรรมาธิการอยู่ ว่าการงานอาจจะไม่เรียบร้อย
 ร้อยสมบูรณ์นัก แต่ที่ว่าเราควรจะมีข้อคิดอยู่อย่างหนึ่งว่า...

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า เรื่องนี้ถ้าหากว่าเราจะคัดค้าน
 ไม่ยอมเดือน ก็ควรจะต้องเสียในครั้งแรก ส่วนข้อบกพร่องจะพูดในทันที
 จะไม่งามสักหน่อย

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
 กล่าวว่า คัดค้านในข้อเดือน กรรมาธิการพบข้อบกพร่องก็ควรจะต้อง
 รายงานเข้ามาใหม่ เรื่องนี้เข้าสู่ระเบียบวาระแล้ว ถ้าเราจะมาเดือนก็
 เป็น การเสียเวลา และเราไม่ทราบว่าเราจะเดือนไปเมื่อไร เรื่องคงจะช้า
 ไป ข้าพเจ้าคิดว่า อาจจะให้ปรึกษาเสียในวันนี้ให้เสร็จ

นายทองอยู่ พุฒพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดขอนแก่น กล่าวว่า
 ข้าพเจ้าขอรับรอง

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า ท่านผู้ใดเห็นว่าควรจะปรึกษา
ในวัน^{นี้} หรือเห็นว่าควรจะเลื่อนไป ขอให้ลงมติ

สมาชิกส่วนมากลงความเห็นว่าจะเลื่อนไป เป็นอันว่าที่ประชุม
ตกลงให้เลื่อนไป

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวว่า พระราชบัญญัติบำเหน็จ
บำนาญทหาร เจ้าของญัตติเสนอไว้ ในคำเสนอว่า ให้เป็นการประชุม
ลับ เรื่องนี้จริงมีปัญหาอยู่หน่อยเหมือนกันในคัตวหนึ่งคือ ข้าพเจ้า
อยากจะหารือที่ประชุมสักเล็กน้อย ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๔๒ มีว่า
การประชุมของสภาผู้แทนราษฎรย่อมเป็นการเปิดเผย ตามลักษณะที่จะ
ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับของสภาฯ แต่การประชุมลับก็ย่อมมีได้ เมื่อ
คณะรัฐมนตรีร้องขอหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรรวมกันไม่ต่ำกว่าสิบห้า
คนร้องขอ อันนั้นผู้รับรองถูกต้องตามรัฐธรรมนูญแล้ว แต่มาปรากฏ
ในข้อบังคับว่า เมื่อที่ประชุมลงมติให้ประชุมลับแล้ว ให้ประธานตั้ง
ให้ผู้อื่นที่ไม่ใช่สมาชิกหรือเจ้าหน้าที่ออกจากที่ประชุม คำว่าที่ประชุม
ลงมตินั้น ข้าพเจ้าสงสัยว่าจะขัดกับคำในรัฐธรรมนูญหรือไม่ ใน
หลักการว่าเรื่องใดถ้ามีผู้ใดร้องไม่จำเป็นต้องลงมติในที่ประชุม ควร
อนุญาตได้ทีเดียว ข้อบังคับเห็นว่าการที่แรกไม่ได้พิจารณา ข้าพเจ้าก็
เป็นกรรมาธิการคนหนึ่งในเรื่องร่างเหมือนกัน แต่เมื่ออ่านดูแล้ว ขัดกับ
ในรัฐธรรมนูญ จึงอยากจะขอลงมติตัดสินใจในทางที่รัฐธรรมนูญอ้างได้

คือเมื่อมีการขอร้องแล้ว ไม่ต้องลงมติ เพราะฉะนั้นการประชุมอันนี้จึง
เป็นการประชุมตามรัฐธรรมนูญ เพราะฉะนั้นขอเชิญท่านที่ไม่ใช่
สมาชิกออกไปจากห้องประชุม

(รายงานการประชุมมีแนบอยู่ที่ท้ายรายงานนี้)

ทำการแทนประธานสภา ฯ กล่าวคือ ร่างพระราชบัญญัติอุทธรณ์
ต่อไป

ขุนสุนทรวิทศึกษากร ผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรสาคร กล่าว
ร่างพระราชบัญญัติอุทธรณ์พิพาทศักราช ๒๔๗๓ แก้ไขเพิ่มเติมพิพาทศักราช
๒๔๗๒ ข้าพเจ้าได้ให้คำอธิบายและบันทึกไว้แล้ว แต่เพื่อข้อมความเข้าใจ
ใน^{สิ่ง}ที่ให้แนบแผ่นข้อควร^{นี้}หนึ่งว่า เหตุใดเราจึงจำเป็นต้องแก้ไขเพิ่มเติม
เพราะเหตุว่าการพิพาทอาชรรคดีในศาล ถึงแม้ว่าทางรัฐบาลจะได้
ตั้งอัยการผู้ทรงคุณวุฒิสามารถไปประจำตำแหน่งเป็นผู้พิพากษาที่ดี แต่
โดยปกติส่วนตัวบุคคลย่อมไม่ทำให้รัฐบาลรับรองได้ว่า ทุก ๆ เวลา
เขาจะประพฤติสุจริตตามหน้าที่ ที่จะกระทำการตามที่รัฐบาลมอบหมาย
ให้เหตุ^{นี้}เหตุ^{นี้}นั้นได้^{นี้}มีอยู่เป็นบางครั้ง ซึ่งราษฎรทั้งหลายได้รับความไม่
เต็มอภาค เพราะฉะนั้นในการที่จะให้พิพาทในคดีเดิมคดี อธิบดี
พิพาทในชั้นศาลเดิมคดี หรืออธิบดีกรมอัยการเป็นผู้รับรองอุทธรณ์
ที่ศาลลงโทษน้อย ๆ ตามที่^{นี้}ให้เหตุผลไว้^{นี้} ย่อมไม่สามารถจะกระทำได้

ด้วยเหตุผลหลายประการเป็นต้นว่า ผู้พิพากษาคนใด ได้พิพากษา
 อรรถคดีลงไปแล้ว ย่อมถือความเห็นของคนเป็นคดีขาด ไม่มีใครรับ
 รองเป็นการคัดคัดที่บางที่ได้กระทำผิดพลาดไป เป็นเหตุให้ราษฎรเสียสิทธิ
 เป็นเหตุให้ราษฎรเดือดร้อน ในบางเรื่อง ศาลพิพากษาอรรถคดีไป
 ตามความพอใจ ตัดอำนาจแม้ด้วยการเอง ซึ่งกระทำการตามหน้าที่ เป็น
 อัยการของแผ่นดิน ก็เคยมีบ่อย ๆ ว่าศาลลงโทษน้อยไปบ้าง ลง
 โทษเอาตามความพอใจบ้าง ตัดอุทธรณ์เสียบ้าง เหตุผลดังนี้ใช้
 เป็นอยู่ในประชุมชนอย่างเดียวกัน ดังได้เรียนมาข้างต้นแล้ว ข้าพเจ้า
 จึงเห็นว่า ในมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติกฤษฎีกาอุทธรณ์ พุทธศักราช
 ๒๔๗๓ นั้น ควรจะได้แก้ไขเพิ่มเติมคือ ยอมให้คู่ความมีเนติบัณฑิต
 หรือผู้มีปริญญาสูงกว่านั้น ๒ คนรับรอง ตามแบบการอุทธรณ์แต่
 ก่อน ๆ มาด้วย เพื่อเป็นทางเปิดให้ราษฎรได้รับความชอบธรรมยิ่งขึ้น
 และต่อไปไม่ใช่เป็นการจำกัดความอุทธรณ์ให้น้อยลง ผู้พิพากษาคัด
 อรรถคดีจะได้มีงาน และไม่เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะไปปิดคดีอย่าง
 นั้นโดยให้สิทธิผู้พิพากษาเดิม ซึ่งอาจเป็นเหตุให้บางคนซึ่งมีอคติจะ
 ได้ถือเอาเป็นโอกาสกระทำให้ผิดไปจากหน้าที่ได้ เหตุผลดังข้าพเจ้าได้
 เรียนมาข้างต้นนี้ หวังว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งได้เคยพบเห็น
 มาแล้ว จะได้รับรู้ถึงความจำเป็นอยู่จริง หรือมีอยู่บ้าง จึงหวังว่าเพื่อ
 ประโยชน์แก่ประธาราษฎรทั้งหลายแล้ว สภา ฯ นี้ควรจะได้รับหตุ
 การไว้พิจารณาต่อไป

พระยานิศาสด์ไพร่ฟ้า ก่อว่า ร่างพระราชบัญญัติเรื่อง
 อุทธรณ์ นี้ เท่าที่ข้าพเจ้าได้ฟังดู ก็มีประเด็นอยู่ ๒ ข้อ ที่ตมามี
 อยากจะขอให้แก้ คือ ๑. ให้อุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้สำหรับคดีเด็ก
 น้อย ที่ได้ห้ามไว้ ๒. ให้เนติบัณฑิต ๒ นายรับรองอุทธรณ์ได้ หรือ
 ว่าผู้ที่มีปริญญาในทางอื่น เช่น นิติศาสตร์บัณฑิต เช่นนี้เป็นต้น
 ก่อนที่จะพูดถึงเรื่องนี้ ข้าพเจ้าอยากจะเสนอสภาฯ ให้ทราบถึงเหตุการณ์
 ที่ได้มีเปลี่ยนแปลง พระราชบัญญัติเพิ่มเติมในเรื่องอุทธรณ์ เดิมที่
 เดียว ข้อเท็จจริงในอุทธรณ์ได้ แล้วทางกระทรวงยุติธรรมรู้สึก
 เหตุขัดข้องขึ้น และข้าพเจ้าทราบว่าดูเหมือนจะเกิดขึ้นจากเหตุที่เซมเบอร์
 ออฟคอมเมอร์ซ ของฝรั่งได้ร้องมายังกระทรวงยุติธรรมว่า เมื่อ
 จำเลยแพ้ความแล้ว ก็ประวิงแล้วจำหน่ายทรัพย์สินเสีย ในที่สุดผู้
 ชะนะไม่ได้อะไรเลย ทางกระทรวงยุติธรรมก็ได้เข้าขออนุมัติพิจารณา
 ด้วยและนอกจากนั้น กระทรวงยุติธรรมได้รับรายงานจากศาล คือ
 ศาลอุทธรณ์ ว่าคดีอุทธรณ์มีมากมายเพียงใด ตามสถิติปรากฏว่าใน
 พ.ศ. ๒๔๗๓ ความอุทธรณ์รวม ๗๓๓๓ เรื่อง และเมื่อคดีสิ้นสุดแล้ว คง
 เหลือความค้าง ๓๓๒๖ เรื่อง เมื่อปีพ.ศ. ๒๔๗๒ ความรวมทั้งสิ้น
 ๗๗๕๗ เรื่อง เมื่อถึงสิ้นปีคงค้างความ ๓๗๗๗ เรื่อง ในพ.ศ. ๒๔๗๓ มี
 ความ ๗๓๓๔ เรื่อง ความที่ค้างปลายปี ๒๕๖๒ เรื่อง เมื่อมีความค้าง
 มากๆ อย่างนี้แล้ว ก็ความเช่นจำเลยที่ของซึ่งก็เคยตรอน และผู้ที่เป็น

ลักษณะอุทธรณ์มาตรา ๓ ซึ่งให้อำนาจแก่อธิบดีผู้พิพากษาหรือผู้แทนอธิบดี
 ที่จะอนุญาตให้อุทธรณ์ในคดีที่ของจำกัอุทธรณ์นั้น ให้อธิบดีผู้พิพากษา
 หรือผู้แทนอธิบดีฟังพินิจพิจารณาสำนวน โดย ถ่องแท้ ถ้าเห็นว่าคดี
 เรื่องใดคำพยานยังไม่กระจ่าง คดีเป็นที่สุดด้วย หรือว่าตามรูปคดี
 ควรได้รับความวินิจฉัยของศาลสูง ก็ควรอนุญาตให้อุทธรณ์ จึงใช้
 ความระมัดระวังอย่าให้ มีเสียงได้ว่า เป็นที่เดือดร้อนแก่คู่ความในการที่
 หมุดโอกาสอุทธรณ์ นั้นเป็นเรื่องที่กระทรวงยุติธรรมได้ระวังนักหนา
 กัดว่าจะเดือดร้อนแก่คู่ความ มีปัญหาเรื่องเนติบัณฑิตรับรองอุทธรณ์
 ในเวลาที่ร่างพระราชบัญญัตินี้ ข้าพเจ้าเป็นกรรมการร่างกฎหมายอยู่
 คนหนึ่ง และได้คิดถึงข้อเหมือนกัน ว่าน่าจะมีเนติบัณฑิตที่เป็นทนาย
 ความรับรองได้ แต่ว่าได้มาพิจารณาดูว่าในเรื่องศาลฎีกา ผู้ที่จะฎีกา
 แล้วให้มีเนติบัณฑิตรับรองได้นั้น ซึ่งเราเลิกไปแล้วจึงมิได้บัญญัติให้
 เนติบัณฑิตรับรองได้ ในพระราชบัญญัตินั้น อนึ่งถ้าเราให้เนติบัณฑิต
 สยามรับรองแล้ว ผู้มีวิชาต่างประเทศอาจร้องว่าเขาควรจรับรองได้
 ด้วยซึ่งที่อื่นเขาไม่ได้ทำกัน เราก็ไม่กล้าทำถาวรนั้น เมื่อเช่นนั้นแล้วเรา
 ก็เลิกไม่ให้เนติบัณฑิตรับรองอุทธรณ์ ฎีกาเสียทีเดียว เนติบัณฑิตของ
 เราในที่นี้ท่านคงมีเกียรติยศพอ คงไม่เอานามเนติบัณฑิตไปรับรองเพื่อ
 เห็นแก่เงิน แต่ว่าในสมัยหนึ่งมีจริง บางคนคงออกर्फักทีเดียว แล้ว
 รับรองคิดค่าจ้างคดีละตั้ง ๕๐ หรือ ๒๐ บาท เวลานี้เนติบัณฑิตมาจน

อาจจะเป็นเพียง ๕ บาทก็ได้ ข้าพเจ้าไม่ได้หมายความว่า เนติบัณฑิต
 ทุกคนคงไม่ทำอย่างนั้น แต่ว่าบางส่วนของอาชีพ ขอนเป็นข้อที่เราควร
 ระวังให้มาก ข้าพเจ้าขออ่านคำพิพากษาฎีกาที่ ๔๖๗/๒๔๕๖ มีเหตุ
 คู่กันกับเหตุของรักษารับรอง ศาลฎีกากล่าวว่า “อนึ่งข้อที่ ๓ เดิม
 เนติบัณฑิต ๒ คนผู้รับรองฎีกาว่า ถ้ารับรับรองฎีกาไม่เป็นสาระ ทำ
 ไม่เต็มแก่ภูมิรู้ของบัณฑิตเช่นนั้น จะต้องปราชัยได้ย้ายแก่ผู้บัณฑิต และ
 ทำร้ายแก่ตนในการเบ่งหน้า ฟังตั้งจริงดี” กับมีคดีอีกอันหนึ่งข้าพเจ้า
 อยากจะบอกแก่ท่าน คือฎีกาที่ ๗๕๐/๒๔๕๖ มีเหตุของรักษานิติศาสตร์
 กับเหตุของ โสภณนตรี รับรอง ศาลฎีกากล่าวว่า “เนติบัณฑิต
 สยาม ๒ นายผู้ช่วยตั้งชื่อรับรองฎีกามากกว่าเนติบัณฑิตอื่น ๆ คดี
 บางเรื่องที่ไม่ม่มีมูลจะชนะเลย เช่นคดีเรื่องนกดงชื่อรับรองขึ้นมาได้
 เป็นทนายกิจจรรยียงนิก หน้าที่ของเนติบัณฑิตและทนายความจะต้องรับ
 ว่าความและรับรองฎีกาและเพราะคดีที่มีมูล เห็นว่าจะชนะอย่างเดียว
 เท่านั้น ควรจะรักษาเกียรติยศและระมัดระวังในชั้นให้จงมาก” เนื่อง
 จากเหตุนี้ ทางกระทรวงยุติธรรมเห็นว่า เป็นเหตุประกอบอันหนึ่งที่ว่า
 ถ้าผู้ที่มารับรองเป็นอาชีพของเขาแล้ว คนที่เป็นความ นี้กว่าเนติบัณฑิต
 บอกว่าชนะก็มักว่าชนะ พอถึงศาลแล้วก็ไม่ชนะ จึงควรเด็กไม่
 ให้เนติบัณฑิตรับรองต่อไป คนที่หากินทางนี้อาจจะมีน้อย แต่อาจจะ
 มีเกิดขึ้นได้จริงทางราชการเห็นว่าจะเป็นการเดือดร้อน จึงได้เด็กเรื่องนี้

เดี่ย เมื่อเลิกชั้นศาลฎีกาแล้ว ชั้นศาลอุทธรณ์ ก็ไม่ควรจะมีแต่ระนอก
 จากนั้นทางต่างประเทศเขาก็ไม่มี เพราะฉะนั้นนอกจากคดีที่ข้าพเจ้าให้
 เห็นในศาลอุทธรณ์มีค่าคง ๒ พันกว่า คราวที่แล้วมา ถ้าหากว่า
 เวลานี้เราขอมให้อุทธรณ์ได้ ในชั้นภาคนี้ก็จะเพิ่มขึ้น รูปการของศาล
 อุทธรณ์จะต้องเปลี่ยนไปอีก บึงงบประมาณกระทรวงยุติธรรมคิด
 ไป ๘ แสน ข้าพเจ้าได้ขอมเซอร์เรนเดอร์ตำแหน่งผู้พิพากษาไปบ้าง
 ขอมให้ศาลอุทธรณ์เวลานี้มีผู้พิพากษาจำกัดเพียง ๒๐ คนกว่า ไม่ใช่
 ๓๐ เหมือนเมื่อก่อน ถ้าอนุญาตให้อุทธรณ์ได้ในข้อเท็จจริงแล้ว จะ
 ต้องเพิ่มงบประมาณอีก ซึ่งจะเป็นการกระทบกระเทือนทางการเงินมาก
 เพราะฉะนั้น ข้าพเจ้าอยากจะขอรับพระราชบัญญัติกันไปปรึกษาคณะรัฐมนตรี
 ดูก่อนว่า เราจะจัดแจงขอมได้เพียงไร

ขุนสุคนธ์พิทศึกษากร ผู้แทนราษฎรจังหวัดสมุทรสาคร กล่าวว่
 ตามคำแถลงของท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม คุ้งก็เป็น
 ท่านองว่าเห็นใจอย่างยิ่ง แต่ข้าพเจ้าคิดว่า ท่านรัฐมนตรีได้แถลงใน
 นามของรัฐบาล จึงจำเป็นจะต้องกระทำการทุกอย่าง เพื่อความสะดอก
 ในรัฐบาล แต่การกระทำเช่นนั้นเป็นการที่มีในสมัยที่มีอำนาจ และในสมัย
 ประชาธิปไตยเช่นนี้แล้ว การจำกัดสิทธิและอำนาจควรจะลดลง ควรจะ
 ให้ความชอบธรรมเบี่ยงขึ้น แม้ว่าในศาลฎีกาจะได้ยุบเลิกไปแล้ว ใน
 เรื่องมีผู้รับรองก็ดี ข้าพเจ้าก็คิดว่าในบัดนี้เราควรจะได้อ่วมมือกันกับ

จึงได้เสด็จร่ำพระราชบัญญัตินี้มา เพื่อขอปรับปรุงเป็นเบืองต้น ใน
 เหตุผลที่ท่านรัฐมนตรีได้อ้าง อ้างว่ามีชาวต่างประเทศเป็นต้นเหตุให้
 เกิดเปลี่ยนแปลงการบริบรอง เพราะว่าเป็นเหตุให้ถูกหน้ประวิงได้ ใน
 เรื่องนี้รัฐบาลได้ออกกฎหมายให้ผู้ที่เป็นเจ้าของกว่า ๒๐๐ บาท ยึด
 ทรัพย์สินไปไว้ก่อนพิพากษาซึ่งเป็นทางแก้ยู่แล้ว แต่คงให้เห็นว่ารัฐบาล
 นี้ให้สิทธิแก่ราษฎรอย่างเต็มที่ ก็เหตุไฉนแต่จึงจะลงโทษพวกเนติบัณฑิต
 ทั้งหลายที่ยึดถืออาชีพเช่นนี้ ข้าพเจ้าคิดว่าโดยนัยถบกับกันแล้ว ถ้าหาก
 ว่ารัฐบาลบริบรองเนติบัณฑิตนั้นแล้ว ต้องเป็นผู้มีความรู้และศีลธรรม
 อันดีแล้ว โดยนัยถบกับกันก็อาจจะเป็นได้ ผู้ที่คิดตั้งประจำในศาลก็อาจ
 จะมีได้โดยทำนองเดียวกัน เพราะตั้งเหล่านี้เป็นการกระทำของบุคคล
 เป็นข้อเท็จจริง ซึ่งทุกคนทำได้ เมื่อรูปการณถบเป็นอย่างตรงกันข้าม
 ข้าพเจ้าจึงเห็นในทางที่สมควรที่สุด เราต้องนึกถึงความชอบธรรมของ
 ประชาชน ไม่ให้ประชาชนเดือดร้อน ทำไมแต่เรื่องเล็กๆน้อยๆ
 เช่นประชาชนจะเดือดร้อน ในบางเรื่องซึ่งน่าจะชะระคดีให้ถ้อเกิน
 ศาลถบกับเปลี่ยนเรื่องเสียว่าข้อเท็จจริงเป็นอีกเรื่องหนึ่งเช่นนี้ ซึ่งข้าพเจ้า
 ก็ได้ทราบมา เมื่อมาเป็นไปเช่นนี้ จึงเป็นการจำเป็นอย่างยิ่ง ที่ข้าพเจ้า
 ในฐานะที่เป็นผู้แทนราษฎรทั้งหลาย จะพยายามส่งวนสิทธิของราษฎร
 ไว้ เพื่อให้ได้รับความชอบธรรมตามสมควร เนติบัณฑิตทั้งหลาย
 รัฐบาลก็ได้บริบรอง มีประกาศนียบัตร มีเครื่องหมายแล้วว่าเป็นผู้มี

ภูมิสูงคนหนึ่ง เรารับรองอรรถคดีโดยรักเกียรติยศมากกว่า ที่จะไป
รับรองโดยเห็นแก่เด็กแก่น้อย เพราะฉะนั้นในเรื่องการแก้พระราชบัญญัติ
อุทธรณ์นี้ จึงเห็นว่าสภาฯนั้นควรจะได้ตั้งมติรับหลักการว่าสมควร
อย่างไร

ขุนต์มาหารทิศคดี ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าววา
ในปัญหาเท่าที่สมาชิกได้เสนอขึ้นมา เป็นปัญหาเรื่องว่าเราควรจะได้
พระราชบัญญัติ ว่าด้วยการอุทธรณ์ในเรื่องนี้หรือไม่ เท่าที่ข้าพเจ้าได้
ฟังมาทั้ง ๒ ข้างแล้ว ข้าพเจ้าได้ตกลงปลงใจว่า ข้าพเจ้ามีความเห็น
ในชั้นนี้ว่า ควรที่สภาฯนั้นจะต้องรับหลักการส่วนใหญ่ดังที่สมาชิกเสนอ
แต่ว่าข้าพเจ้าอยากจะเรียนความจริงใจต่อสมาชิกในสภาฯนี้ให้ทราบว่า
ส่วนตัวข้าพเจ้าเองนั้น ข้าพเจ้ารู้สึกได้ยิ่งกว่าที่สมาชิกเสนอแก่ คือว่า
ข้าพเจ้าตั้งใจอยู่แล้วว่า ข้าพเจ้ามีโอกาสด่างจากเป็นกรรมาธิการ
หรือเป็นอะไรแล้ว ข้าพเจ้าจะเสนอญัตตินั้น ขอเด็กกฎหมายอันนั้นทันที
บางที่ท่านทั้งหลายซึ่งยังไม่เกี่ยวกับทางความจะไม่เข้าใจได้ กฎหมาย
อันนั้นเป็นกฎหมายที่จะพาเราไปหาความยุติธรรมได้ง่ายที่สุด เพราะ
ฉะนั้นขอให้ข้าพเจ้าซึ่งได้ทำการติดต่อกับเรื่องนี้ได้อภิปรายให้ท่านทั้ง
หลายทราบว่า เรามีกฎหมายอันนั้นเป็นการกำหนดเขตคดีว่า ถ้าบุคคล
ใดถูกรับโดยจำนวนน้อย หรือถูกต้องโทษจำคุกโดยจำนวนน้อย แล้ว

จะอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงไม่ได้ ขอให้ท่านทั้งหลายโปรดระลึกว่าการปรับหนี้เป็นเรื่องเสียเงินไม่ใช่เป็นของสำคัญ แต่ว่าการถูกจำคุกนั้นเป็นของสำคัญอยู่ บุคคลที่มีฐานะความเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย หรือใหญ่โต อย่างที่เราเข้าใจกันนั้น แลถูกจำคุกเพียง ๑ ชั่วโมง อาจจะร้ายกว่าจำคุกถึงตลอดชีวิตก็ได้ เพราะเหตุที่กฎหมายอันนั้นเป็นกฎหมายที่จะตัดว่า ถ้าการถูกจำคุกนั้นไม่เกินกว่ากำหนดที่กฎหมายกำหนดไว้แล้ว เราจะอุทธรณ์ไม่ได้ ขอให้ท่านทั้งหลายระลึกดูบ้างว่า การปกครองของเรา เราเชื่อถือกันแล้ว และเจ้าพนักงานที่จัดการอรรถคดีจะอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้ หลักฐานว่าเราไม่เชื่อใจเจ้าพนักงานปกครองอื่น ๆ เราจึงจำเป็นต้องมีศาล เพื่อให้คนทุก ๆ คนตลอดประเทศมาพิพากษาตัดสินว่าความจริงมีข้อไหน แค่นั้น อย่างไร นั้นเราเชื่อศาล แต่ถึงกระนั้นเราก็ไม่เชื่อศาลเดียว มีศาลอุทธรณ์ ฎีกา ก็ไหนเล่า เราจะมีการกำหนดเรื่องจำคุกเด็ก ๆ น้อย อันอาจจะรู้ดีใหญ่โตเหมือนดังที่กล่าวข้างต้นแต่ก็ไม่ได้ ทางที่จะไปสู่เหตุนั้น ขอให้ระลึกดูว่ายิ่งต่างจังหวัดแล้ว น่ากลัวอันตรายที่สุด เจ้าเมืองหรือข้าหลวงประจำจังหวัดมีอำนาจเพียงไร ผู้พิพากษามีอำนาจเพียงไร ท่านทั้งหลายก็ชิมทราบดี ถ้าคน ๒ คน โกรธเข้าแล้ว หาพระยาน ๒-๓ คนแล้วเอาคติดวางเพียง ๒-๓ เดือน เป็นการนำส่งสารมากที่สุด เพราะฉะนั้นเราจำเป็นจะต้องเปิดประตู ไม่ใช่ประตูที่ติดกระได เปิดประตูเข้าไปในห้อง คือศาลอุทธรณ์อีกครั้งหนึ่ง

หรือมีฉนวนอาจจะถึงค่าดึกที่เดียว ด้วยเหตุฉะนั้นข้าพเจ้าเองเห็นว่า
เป็นอันตรายที่สุดแก่มหาชน ขอให้มาชกทั้งหลายได้โปรดไตร่ตรอง
ดูให้มาก ยิ่งน้อยไปอีก ตามที่ท่านดำชกเด้นขอ เราน่าจะแปรญัตติ
ว่าพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็กเล็กเสียทันที ขอให้มาชกทั้งหลายโปรดไตร่
ตรองถึงสภาพของพวกเราด้วย

นายไต้ ปาณิกบุตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนคร กล่าววา
ก่อนอื่นข้าพเจ้าขอกราบเรียนว่าข้าพเจ้าขอสนับสนุนเจ้าของญัตติและผู้
พูดไปนออย่างยิ่งในเรื่องนี้ ในเรื่องกฎหมายข้าพเจ้าเตรียมตัวทำอยู่
แล้ว แต่หากไม่มีเวลาจริงๆ มีพะยานหลายคน เช่น หลวงประดิษฐ
เป็นต้น โดยจะเพาะอย่างยิ่งเจ้าคุณนายก ซึ่งเป็นผู้แต่งมาแล้ว
และท่านดำชกผู้เริ่มเปลี่ยนแปลงการปกครอง นี้เป็นกฎหมายที่ออก
ไปให้เกิดขึ้น นี้เป็นของแน่ๆ สำหรับนโยบาย เมื่อมีหลัก ๖ ประการ
แล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะแก้หรือทงที่เดียว ยิ่งกว่านั้นไม่ยากอภิปราย
ข้อเท็จจริงมากนัก ข้าพเจ้าอยากจะถามความรู้สึกในใจจริงโดยเกียรติยศ
ของท่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเดียน ซึ่งเคยเป็นรัฐมนตรี
ว่าการกระทรวงยุติธรรม การออกกฎหมายนี้เรื่องเดียวเพื่อตัด
ความประสงค์ความเท่านั้น โดยเอาสิทธิของคนไปเหยียบไว้ได้กฎหมาย
นี้เรื่องนี้เป็นเรื่องตดเงินเท่านั้น หมดสิทธิที่เดียว เราเปลี่ยนแปลงการปกครอง
แล้ว อันแรกที่ข้าพเจ้าจะทำในสภาฯ อันแรกก็คือกฎหมายนี้เอง ข้าพเจ้า

มพระยานที่จะยื่นยันได้ แต่ไม่มีเวลาที่จะทำเรื่องน เดิมที่จะออกกฎหมาย
 ลักษณะอุทธรณ์ฎีกา มติให้เสร็จสภาพคดีแล้ว แต่ในปี ๒๕๖๑ เรากลับ
 ออกกฎหมายกวดงไปอีก ไม่ใช่แก้ไขคดีขึ้น แก้ให้เด็ดขาด อยู่ในแพ้ม
 บนได้ซ้ำพเจ้าบเบอเรือที่เดียว หากไม่มีเวลาขอให้ซ้ำพเจ้าพุดนอก
 เรื่องสักหน่อย การแบ่งชั้นบุคคลกันนั้น ซ้ำพเจ้าเริ่มตำบอดว่าจะเป็น
 กบฏกึ่งแคว้นนั้น พวกเรามีสิทธิรักกันทุกคน เพราะฉะนั้นในฐานะที่
 เป็นอาจารย์ ทศการพของซ้ำพเจ้า เจ้าคุณนิติศาสตร์ฯ และเจ้าพระยาครุฑฯ
 ขอให้ท่านรับว่าจริงหรือไม่จริง เป็นเรื่องสำคัญ เพราะฉะนั้นเมื่อ
 รู้จักอยู่อย่างนี้แล้ว เราจะมานั่งพูดกันทำไมให้เสียเวลา อภิปรายกันแล้ว
 ก็ไม่แก้ ไม่มีประโยชน์เลย ก็เพื่อความสะดวกและต้งงานให้สั้นเข้า
 เพื่อเอาใจคนบางคน ราษฎรจะเป็นอย่างไรก็ช่าง จึงไม่อยากจะให้พูด
 ในข้อเท็จจริง นี้ก็อันหนึ่งสำคัญที่สุด เรื่องไม่ให้เนติบัณฑิตรับรอง
 ฎีกา นี้ผิดเหลือเกินทีเดียว กำหนดผู้รับรองฎีกา แต่ว่าเป็นฝ่ายรัฐบาล
 เช่นอธิบดีอัยการ ให้รับรองสำหรับอุทธรณ์ฎีกาได้ ผู้พิพากษาซึ่ง
 นั่งชั่งระคิด เขาจะตัดสินใจไปตามความเห็นของเขาแล้วจะให้ไปรับรอง
 ว่าความเห็นของเขาผิดอย่างนี้ ใครจะไปรับ แล้วท่านเองว่าเนติบัณฑิต
 เป็นคนเหลวไหล เนติบัณฑิตคนที่ท่านอ้างนั้น แกแก่หง่าเหงือก เป็น
 เนติบัณฑิตสอบได้ ๖ ลักษณะ ซ้ำพเจ้าเรียนเพียง ๖ เดือน แต่
 ซ้ำพเจ้าไม่ได้เรียนอย่างนั้น ท่านเป็นผู้สอนซ้ำพเจ้าเอง ย่อมรู้ว่า

ข้าพเจ้าผ่านมาอย่างไร ต่างกันอย่างไร พวกเหล่านั้นใช้ไม่ได้แล้ว
 ข้าพเจ้ายืนยันได้ว่ากรมพระสวัสดิ์ ไซหรือไม ผู้พิพากษาอื่นเขาจะไม่ดู
 ถูกเนติบัณฑิตอย่างนั้น กรมพระสวัสดิ์ ไม่ใช่เนติบัณฑิตสยาม ข้าพเจ้าไม่
 ประหลาดใจสำหรับกรมพระสวัสดิ์ ขอสงวนเกียรติยศสำหรับกรรมการ
 ศาลฎีกา เขาไม่ว่าแก่เราอย่างนั้นเสียเลย นอกจากกรมพระสวัสดิ์ ที่
 ไม่ใช่เนติบัณฑิตสยาม เพราะฉะนั้นเรื่องที่ว่านั้น ด้วยความจริง
 ใจ รับข้าพเจ้า เจ้าคุณนิติศาสตร์ ๆ ท่านก็ว่าเห็นใจ ถอนเสียดีกว่า
 ยอว่ากัน อย่างนั้นเลย ฉะเพาะอย่างยิ่ง เรื่องนี้จะกระทบกระเทือนนโยบาย
 เจ้าคุณนายกเมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครอง เพราะฉะนั้นไม่มีปัญหา
 อะไร เราจะต้องรับหลักการนี้แน่ ๆ มีมากที่จะแปรญัตติ แต่ไม่มี
 เวลา เพราะมีงานเต็มมือที่จะต้องรับใช้สภา ๆ อยู่ เพราะฉะนั้นขอ
 เสนอท่านสมาชิกทุกๆ ฝ่าย รวมทั้งผู้เปลี่ยนแปลงการปกครองว่า ขอ
 ได้โปรดแก่ข้อนี้ออกให้เร็วที่สุด โดยการรับหลักการนี้ไว้พิจารณา

เจ้าพระยาศรีธรรมราชเบศร์ กล่าวหาว่า ข้าพเจ้าไม่ได้คิดว่าจะถูก
 ขนลุก แต่ว่าเมื่อมีท่านสมาชิกผู้เกี่ยวข้องได้ ชมาทางข้าพเจ้า ก็นึกว่า
 จะต้องพูดอะไรเสียสักหน่อย ที่จริงหน้าที่ของข้าพเจ้าเวลานี้ ไม่ใช่หน้าที่
 จะต้องพูดถึงเรื่องกฎหมายนัก แต่ที่ข้าพเจ้ายืนยันนั้นไม่ใช่ว่าจะโต้เถียง
 เอาแพ้ชนะท่าน ก็ว่าเป็นการที่พึงดูใจหารกันเพื่อประกอบเหตุผล
 กันบ้าง เพื่อสมาชิกทั้งหลายคงจะได้ฟังเขาได้ว่าเป็นอย่างไร ในข้อนี้

ทว่าทำไมจึงแก่น ข้าพเจ้าอยากจะเรียนปฏิเสธว่าไม่ได้ คิดเลยว่าจะ
 เขี่ยบุคคลชั้นใด ๆ เลย ที่ออกกฎหมาย เหตุการณ์อื่น ๆ ที่ท่าน
 รัฐมนตรียุติธรรมได้กล่าวแล้ว ก็มีเหตุผลที่ว่าเพราะเหตุไร จึงได้
 ออกนั้น แต่ว่าที่จะออกเพื่อเขี่ยบุคคลนั้น ข้าพเจ้าขอปฏิเสธว่าไม่ใช่
 เช่นนั้น คือว่าความจำเป็นว่า ในหลักการ คือความอุทธรณ์เล็กน้อย
 น้อย ๆ อุทธรณ์ กันมากมายเหลือเกิน และในการที่จะแก่นเป็นคนที่เรา
 ต้องดูว่าในต่างประเทศในเรื่องการศาลของเราที่เราพยายามกระทำอยู่โดย
 ท่านจะว่าเอาอย่างหรือไม่เอาอย่างอย่างไรก็ตาม ในประเทศทั้งหลาย
 ที่มีเสรีภาพเต็มภาคภูมิ เขาได้ใช้กฎหมายมาอย่างไร และอีกอย่างหนึ่ง
 เราจะต้องไม่ลืมว่า เราถูกผูกมัดโดยสัญญาทางพระราชไมตรี ที่ว่า
 กว่าเราจะได้อำนาจศาลนั้นจะต้องแก้กฎหมายมีประมวลกฎหมายต่าง ๆ
 และว่าโดยฉะเพาะจะต้องมีประมวลวิธีพิจารณาเสียก่อน จึงจะได้ คือทำ
 หมดประมวลกฎหมาย เพราะฉะนั้นในการศาลก็ดี การแก้กฎหมายก็ดี
 ทุกๆ คราวที่เราแก้ เราต้องคิดถึงหลักกันว่าเพื่อจะให้การศาลนั้นเป็นแบบ
 สากล เพื่อจะให้การศาลของเราคล้ายคลึง และเพื่อจะให้เขาเห็นว่า
 การศาลของเราได้เดินทันสมัย และในเมื่อข้าพเจ้าได้มีส่วนรับผิดชอบ
 ชอบ ท่านก็เห็นว่าได้พยายามจะให้ทันสมัยเพียงไร ท่านจะเห็นว่า
 เราได้รับคณิศิทธิเข้ามาบ้างแล้ว แม้จะไม่หมดทีเดียว แต่ก่อนได้
 มีกงศาลสูง รัฐบาลก่อนก็ได้แก้มาที่ระดับเล็กน้อย เราก็ก้าวเข้าไปหา

หดกต่างตนเอง มีข้อเท็จจริงนั้นห้ามไม่ให้ อุตสาหกรรมเดี่ยว
 ที่เดียว แต่จะแก้ตามเขาพรอดพลาดไปนั้น ผู้พิพากษาของเราที่ยังไม่พอ
 เพราะฉะนั้นจึงจำกัดแต่ส่วนน้อย ที่อื่นเหมือนกัน ที่เขาขอมให้อธิบตี
 อัยการและผู้พิพากษาคาดอุตสาหกรรม รมให้อุตสาหกรรมไปได้ แต่ความจริง
 นั้นถ้าพูดถึง หดกต่างประเทศ ในข้อเท็จจริงแล้วในเมืองต่างประเทศ
 เขาไม่ขอมให้อุตสาหกรรม ในข้อเท็จจริงเลย เขาระวังมากที่สุด แต่ว่า
 ของเราต้องผ่อนผันไป เพราะฉะนั้นในชั้นฎีกาเราจึงไม่เอาตามเขาที่
 เดียว แต่สำหรับในเมืองต่างประเทศสำหรับข้อกฎหมายเท่านั้นที่จะ
 อุตสาหกรรมไปยั้งศาลฎีกาได้ นอกจากขัดกับสัญญาทางพระราชไมตรีแล้ว
 คนไทยไปเกี่ยวข้องคือเขาอยู่ในต่างประเทศแล้วมีเรื่องเขา เราจะฎีกา
 ไปในข้อเท็จจริงก็ไม่ได้ เว้นไว้แต่บัญญัติกฎหมายเท่านั้น เรื่องรับรอง
 และไม่รับรองนี้ไม่เกี่ยวกับสัญญาทางพระราชไมตรีเลย เมื่อคนไทยไป
 มีส่วนเกี่ยวข้องเช่น คุ้มครองหรือยื่นคำร้องสิทธิ์ในด้านใด ๆ คดีเด็ดขาด
 เพียงศาลอุตสาหกรรมเท่านั้น เว้นไว้แต่จะเป็นข้อกฎหมาย ซึ่งทว่าเกี่ยวกับ
 สัญญาทางพระราชไมตรี เรายังผ่อนผันสั้นยาว คือเรายังไม่เอาเคร่ง
 ครัดถึงเพียงนั้น เรามีขีดกันจำกัด ในจำนวน ๒๐๐๐ บาท ไม่เกิน
 ๒๐๐๐ บาทแล้ว จะฎีกาในข้อเท็จจริงไม่ได้ จะต้องมีการรับรอง การ
 รับรองนั้นท่านเนติบัณฑิตรับรอง แต่ในสมัยนั้น เราจะได้วางใจ
 ผู้พิพากษาได้บ้างหรือยัง ถ้าเราได้วางใจในผู้พิพากษาได้บ้าง คือ

ความคึกขากฎหมายเจริญขึ้น และเราควบคุมผู้พากษาเป็นของสำคัญ
 คือ ถ้าเราตั้งผู้พากษานั้น เราจะได้ รมัตระวงักจการที่จะรับหรือ
 ไม่รับนั้นเป็นเรื่องอย่างหนึ่ง ในเรื่องที่ว่า ตัดสินไป แต่ไม่รับนั้น
 ผิดหลัก แต่เพียงมีข้อสงสัยเหตุผลพอแล้ว ก็ต้องรับรองให้เขา แม้
 แต่จะเป็นที่สงสัยจนใจแต่แน่ชัดทีเดียวจึงไม่รับรอง ส่วนที่ว่าเราออก
 นั้นเพื่อจะให้เขาหลักสำคัญ ถ้าว่าเราจะยกเด็กกฎหมายนั้นเสียเด่า ก็
 ทำได้ จะแก้กฎหมายเราก็ทำได้ แต่ขอให้ท่านทั้งหลายระดีคิดว่า ถ้า
 หากว่าบ้านเรามีการแก้ไข ประมวลวิธีพิจารณาขึ้นมาแล้ว หลักที่
 เราจะให้มีผู้รับรองโดยเนติบัณฑิตนั้น เมื่อเรามีประมวลเป็นกฎหมาย
 แล้ว จะต้องยกเด็กอีกและเราจะบอกว่า เราจะไม่ยกเด็กไม่ใช่หรือ
 ข้าพเจ้าขอตอบว่า ก็เราเห็นว่าไม่ได้ สิ่งใดที่เรารับรองกับนานาประเทศ
 แล้ว ก่อนที่จะใช้ออกเป็นประมวลได้นั้น ตามหลักที่จะต้องให้
 ประชาชนทั้งหลายรู้หนึ่งมี และจะต้องส่งไปให้ต่างประเทศเขามีโอกาส
 ที่จะทักท้วงเราได้ตามสัญญาพระราชไมตรี ในสัญญานั้นถ้าเขามีข้อทัก
 ท้วงเราจะพยายามแก้ไขตามแต่จะทำได้และหากว่า ไปถึงกรรมาธิการ
 ซึ่งข้าพเจ้าเชื่อว่า กรรมาธิการก็คงไม่กล้าจะเอาบทเรื่องรับรองนั้นไว้
 เพราะผิดแบบสำคัญ ถ้าหากว่าสภาฯ นั้นจะรับก็ได้ เราส่งไป ถ้าหาก
 เราถูกทักท้วงขึ้นมาแล้ว เราจะต้องแก้ เป็นการที่ลำบากมาก อย่าให้
 เป็นการแก้เห็นจะดีกว่า เรื่องเหล่านี้ข้าพเจ้าเห็นใจเหมือนกัน ตาม

ที่ท่านสมาชิกว่า -การที่ข้าพเจ้าอธิบายไม่ใช่ไปรับรองการที่ดองมา
แล้ว เรื่องที่ดองๆมา ข้าพเจ้าก็อยากจะให้ดองก็ดองกัน ไม่ใช่ว่า
ข้าพเจ้าเห็นชอบด้วยกับกิจการที่ดองๆมา แต่ว่า เราจะมาพูดกันทำไม
เราคงจะไม่ไปเสียแต่เดี๋ยวนี้ สิ่งไหนไม่ดี ไม่ควร เราก็แก้เสีย เพราะเหตุ
ที่ว่าไม่ดีนะซี จึงได้เกิดสภามาบ้างเพื่อแก้ของเก่า ไม่ใช่หรือ จะกล้า
ไปใย จะไปย่นว่าของที่ดองมาแล้ว เราจะว่าดีหรือไม่ดี ก็คงถกกัน
มาไม่ได้ ส่วนที่เราพยายามจะไปนี้ เราจะเดินหน้า เราจะไม่วายหยุด

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ข้อคิดของรัฐบาลบอกว่า ข้อสำคัญอย่างที่ท่านพูดๆ เมื่อกัน
คือ ถ้าหากว่า แก้วพระราชบัญญัตินี้ ก็จะต้องแก้ไขอีก เพราะเหตุว่า
ต่อไป ตามสัญญาทางพระราชไมตรี พ.ศ. ๒๔๖๘ เราจะต้องวาง
ประมวลต่างๆ เสร็จเมื่อไรจะต้องส่งพระราชบัญญัติไปปฏิบัติในหลักที่
เรียกว่าสากล ข้าพเจ้าเห็นว่าสำหรับในเวลานี้ จนกว่าจะถึง การใช้
พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาตามหลักสากลก็คงจะไปกันอีกนาน เพราะ
เหตุว่าเวลานี้ ถ้าพูดถึงการพิจารณาให้ใช้แบบสากล ก็คงไปอีกเรื่อง
เพราะแบบสากล ข้าพเจ้าเองก็ไม่เห็น เป็นแต่ได้เคยดูในหนังสือแล้ว
มาเทียบกับงานที่เราทำ ข้าพเจ้ายังสงสัยอยากจะถามผู้ใหญ่อยู่หลาย
ครั้ง ในธรรมนูญศาลยุติธรรมมีว่า ผู้พิพากษาพิจารณาคดีก็... นั้น

ต้องมั่ง ๒ คน ๓ คนอย่างนั้น คำว่าผู้หนึ่งพิจารณาในที่นี้ ถ้ากลเขา
 จะใช้ว่า คุณคนเดียวพิจารณาคนเดียว เพื่อนอีกคนหนึ่งหรือสองคนมา
 เช่นขอ เขาใช้อย่างนี้หรืออย่างไร ข้าพเจ้าอยากจะถามเหมือนกัน
 แบบถ้ากลเขาใช้ ๓ คน ฟังขอเท็จจริง จริงหรือ ว่าทำอย่างที่เขาทำอยู่
 ทุกวันนี้ นี่เท่าที่ข้าพเจ้าเห็น ข้าพเจ้าเห็นว่า คนที่ ๒ หรือที่ ๓ ดู
 เหมือนจะเซ็นแคชขอ จะไม่ทำอะไรเลย ที่นพุดถึงข้อขอของอย่างที่ท่านว่า
 เกี่ยวกับการป้องกันการประวิงคดี ทำให้คดีชักช้า ขอนทานรัฐมนตรี
 ได้ ชี้แจงแล้วว่า คนเรามีสัญญาตายประเภท ประเภทหนึ่ง แม้คดีนี้ปรับ
 เพียง ๓๐ บาทอาจจะถูกไล่ออกจากงาน.....

ด. เทียม ศรีพิสิฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม กล่าววา
 เวลานี้ได้เวลาแล้ว

ทว่าการแทนประธานสภาฯ กล่าววา พุดให้จบก่อน

นายเตียง ไชยกาต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าววา
 เพราขณะนั้นสำหรับชั้นนี้ ข้าพเจ้าเห็นว่าไม่มีปัญหาในเรื่องการประวิง
 เหมือนกัน พระราชบัญญัติลักษณะอุทธรณ์ ฎีกาแก้ไขเพิ่มเติมว่า
 คำนวณอำนาจที่จะสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใดได้ แต่เป็นประเภทที่เรียกว่า
 คำนวณเต็มสั่งในเรื่องทรัพย์สิน ข้าพเจ้าเห็นว่าข้อขอขจัดของรัฐบาลที่กล่าว
 ว่า ๒ ชั้นนี้ ไม่ชอบ ไม่น่าจะเป็นการขัดข้องการรับหลักการเลย

๑๔๕๕

ทำการแทนประธานสภาฯ กล่าวหา ข้าพเจ้าเห็นว่าเรื่องนี้ คง
จะมีข้ออภิปรายต่อไปอีกมาก เพราะฉะนั้นขอเลื่อนไปวันหน้า หมดเวลา
เดี๋ยวกี้.

เลิกประชุมเวลา ๓๗.๐๐ นาฬิกา

นายจ้ง จริงจิตร

นายมนูญ บริสุทธิ

ทองกระจาย รัชตะวรรณ

หลวงพิพัฒผลกาย

เลี่ยมต หงสประภาส

มงคล รัตนวิจิตร

ไสว อินทประชา

ร.ต. ถัด รัตนพันธ์

ขุนประเจตรัตนพันธ์

พระพิไลยสุนทรการ

บุญแถม ปิตยานนท์

ร.ต. เนตร พูนวิวัฒน์

ตรวจแก้ ๓๐/๕/๗๗

พิมพ์ที่กองการพิมพ์ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร